

знищила славетну Острозську „Академію” і інші православні школи, фундовані славним її дідом, а за тим почалось систематичне нищене або умовне відобране у православних церков, монастирів, шпиталів і т. и. Була тоді в Острозі мурована церква св. Тройці, а при ній великий шпиталь, в якому знаходило собі притулок і догляд багато „уломних, хорих, и убогих розного стану и кондиції”; обидва ці заклади ще за давніх часів були фундовані прадідами Анни-Альоїзи і гоїно забезпечені цілими маєтностями: м. Суражом (що тепер село в Кременецькій повіті) і с. Андрушівкою, з яких ішло на церкву та шпиталь щорічного приходу більш 3,000 злотих польських. Ці маєтності побожна Анна-Альоїза негайно відобрала і разом з церквою віддала єзуїтам, шпиталь „опустила” (зробила пустою), а замість його фундувала в Острозі лат. шпиталь св. Францішка-Ксаверія, а на його утримане записала щорічний дохід з Острозської папірні, яка була заведена колись її дідом задля потреб православної друкарні. Крім того, православні скаржились, що Анна-Альоїза майже цілком обібрала катедральну Богоявленську церкву, в якій було поховано її батька й діда, „и барзо веле з нее охендозств и аппаратов церковних, лихтаров и інших речей побрала и на пожиток свой (чи може костельний) обернула”. Потім, коли за нового короля Владислава IV православні доправились того, що їм дозволено було вибрати й постановити собі митрополита і 5 єпископів після чого